

SİGORTACILIĞA GİRİŞ

Editör

İsmail YILDIRIM

© Copyright 2024

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN
978-625-375-028-2

Sayfa ve Kapak Tasarımı
Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı
Sigortacılığa Giriş

Yayıncı Sertifika No
47518

Editör
İsmail YILDIRIM
ORCID iD: 0000-0002-6408-0332

Baskı ve Cilt
Göktuğ Matbaacılık

Yayın Koordinatörü
Yasin DİLMEN

Bisac Code
BUS033000

DOI
10.37609/akya.3260

Kütüphane Kimlik Kartı
Sigortacılığa Giriş / ed. İsmail Yıldırım.
Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2024.
216 s. : tablo, şekil, grafik. ; 160x235 mm.
Kaynakça var.
ISBN 9786253750282

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Sigorta modern yaşamın temel taşlarından biridir. Sigorta olmadan, günümüz toplumu ve ekonomisi birçok açıdan çalışamaz hale gelebilir. Sigorta sektörü günlük yaşamda meydana gelebilecek politik, ekonomik, teknolojik, iklimsel vb. risklere karşı bireyleri ya da şirketleri korumaktadır. Gelişmekte olan ekonomilerde yatırımların finansmanı ve finansal hizmetlerin gelişmesinde sigorta sektörünün payı her geçen gün artmaktadır. Sigorta şirketleri topladıkları primleri sermaye piyasasına aktararak ekonomik büyümeye katkı sağlamaktadır.

Günümüzde sigorta sektörünün önemi her geçen gün artmaktadır. Üniversitelerdeki sigorta ile ilgili bölümlerin sayısı ve sigortacılığa olan öğrenci ilgisi günümüzde üst seviyeye doğru ilerlemektedir. Sigortacılık ile ilgili kaynak kitap sayılarındaki artış sevindirici boyutlardadır. Bu kitabı meydana getirmemizdeki amaç üniversite öğrencilerine, sektöre, araştırmacılara kaynak kitap sağlamaktır.

Bu kitap 13 bölümden oluşmaktadır her bölüm sigorta bilimine katkı sağlamış birbirinden değerli akademisyenler tarafından kaleme alınmıştır. Melda Şuayipoğlu, Tilda Tanilyan Sürer, Fevzi Diker, Mehmet Zafer Taşçı, Sema Poyraz Can, Batuhan Medetoğlu, Hülya Er, Ömer Şentürk, Mehmet Arda Yılmaz, Ali Kahramanoğlu, Hakan Özcan'a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Kitabın sigortacılık eğitimine ve sektöre katkı sağlamasını temenni ederim.

İsmail YILDIRIM
Editör

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1	Risk Yönetimi ve Sigorta.....	1
	<i>Melda ŞUAYİPOĞLU</i>	
BÖLÜM 2	Dünya'da ve Türkiye'de Sigortacılığın Gelişimi	13
	<i>Tilda TANILYAN SÜRER</i>	
BÖLÜM 3	Sigortanın Tarafları ve Yükümlülükleri	23
	<i>Fevzi DİKER</i>	
BÖLÜM 4	Sigortanın Temel Prensipleri	33
	<i>Mehmet Zafer TAŞCI</i>	
BÖLÜM 5	Sigorta Sözleşmesi	41
	<i>Sema POYRAZ CAN</i>	
BÖLÜM 6	Sigorta Branşları	55
	<i>Batuhan MEDETOĞLU</i>	
BÖLÜM 7	Katılım Sigortacılığı.....	75
	<i>Hülya ER</i>	
BÖLÜM 8	Sigorta Aracıları	93
	<i>İsmail YILDIRIM</i>	
BÖLÜM 9	Sigorta İşletmelerinde Fiyatlandırma	103
	<i>Ömer ŞENTÜRK</i>	
BÖLÜM 10	Sigortacılıkta Hasar Yönetimi	123
	<i>Mehmet Arda YILMAZ</i>	

BÖLÜM 11 Türk Sigortacılık Sisteminde Bulunan Kurumlar	169
<i>Ali KAHRAMANOĞLU</i>	
BÖLÜM 12 Sigorta Sektöründe Meslek Grupları	181
<i>İsmail YILDIRIM</i>	
BÖLÜM 13 Reasürans	189
<i>Hakan ÖZCAN</i>	

YAZARLAR

Öğr. Gör. Dr. Sema POYRAZ CAN
Hitit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi, Maliye Bölümü

Öğr. Gör. Dr. Fevzi DİKER
Hitit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek
Yüksekokulu, Finans Bankacılık ve Sigortacılık
Bölümü

Doç. Dr. Hülya ER
BAİBÜ, Bolu MYO, Finans Bankacılık
Sigortacılık Bölümü

Doç. Dr. Ali KAHRAMANOĞLU
Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Bafra İşletme
Fakültesi, Sigortacılık ve Aktüerya Bilimleri
Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Batuhan MEDETOĞLU
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi,
Ağlasun Meslek Yüksekokulu, Finans, Bankacılık ve
Sigortacılık Bölümü

Doç. Dr. Hakan ÖZCAN
İstanbul Gelişim Üniversitesi, Uygulamalı
Bilimler Fakültesi, Bankacılık ve Sigortacılık
Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Tilda TANILYAN SÜRER
İstanbul Beykent Üniversitesi, Meslek
Yüksekokulu, Bankacılık ve Sigortacılık
Programı

Öğr. Gör. Ömer ŞENTÜRK
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Aksu
Mehmet Süreyya Demiraslan Meslek
Yüksekokulu, Finans Bankacılık ve Sigortacılık
Bölümü

Melda ŞUAYİPOĞLU
QNB Sağlık Hayat Sigorta ve Emeklilik A.Ş,
Genel Müdür Yardımcısı

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Zafer TAŞCI
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Zara Veysel
Dursun Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu,
Sigortacılık Bölümü

Prof. Dr. İsmail YILDIRIM
Hitit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi, Finans ve Bankacılık Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Arda YILMAZ
Trakya Üniversitesi Edirne Sosyal Bilimler
Meslek Yüksekokulu Finans- Bankacılık ve
Sigortacılık Bölümü

RİSK YÖNETİMİ VE SİGORTA

Melda ŞUAYİPOĞLU¹

RİSK

1.1.Risk Tanımı

Risk, bir olayın veya durumun gerçekleşmesi halinde istenmeyen veya olumsuz sonuçlar doğurma olasılığıdır. Risk, belirsizlikle ilişkilidir ve belirli bir zaman diliminde belirli bir olayın meydana gelme olasılığı ve bu olayın sonuçları üzerinde odaklanır. İş dünyasında, finansal karar verme süreçlerinde, sağlık sektöründe, çevresel değerlendirmelerde ve günlük yaşamda önemli bir kavramdır.

Risk, çeşitli alanlarda farklı şekillerde sınıflandırılabilir:

1. **Finansal Risk:** Yatırımların değer kaybetme olasılığı, piyasa dalgalanmaları, kredi riskleri.
2. **Operasyonel Risk:** İş süreçlerinde meydana gelebilecek aksaklıklar, teknolojik arızalar, insan hataları.
3. **Stratejik Risk:** Şirketin stratejik hedeflerine ulaşamama olasılığı, rekabet, pazar değişiklikleri.
4. **Çevresel Risk:** Doğal afetler, iklim değişikliği, çevresel kirlilik.
5. **Yasal ve Düzenleyici Risk:** Mevzuat değişiklikleri, yasal yükümlülükler, uyum

¹ QNB Sağlık Hayat Sigorta ve Emeklilik A.Ş., Genel Müdür Yardımcısı, smelda@hotmail.com, ORCID iD: 0009-0007-7767-2330

Tazminat Yönetiminde Karşılaşılan Zorluklar

- » **Dolandırıcılık:** Sigorta dolandırıcılığı, tazminat yönetiminde büyük bir zorluk teşkil eder. Sahte hasar talepleri, sigorta şirketlerinin maliyetlerini artırır ve müşteri güvenini sarsar.
- » **Dokümantasyon Eksiklikleri:** Sigortalıların gerekli belgeleri zamanında ve eksiksiz sunmaması, tazminat sürecini uzatabilir ve karmaşık hale getirebilir.
- » **Hukuki ve Düzenleyici Engeller:** Sigorta şirketleri, farklı ülkelerde ve bölgelerde geçerli olan hukuki ve düzenleyici gereksinimlere uymak zorundadır. Bu durum, tazminat süreçlerini karmaşıklaştırabilir.

7. Eğitim ve Bilgilendirme

Sigorta şirketleri, müşterilerini riskler konusunda bilinçlendirmek ve risk yönetimi konusunda eğitimler vermek için çeşitli programlar düzenler. Bu, müşterilerin risklerini daha iyi yönetmelerine ve olası zararları minimize etmelerine yardımcı olur.

Sigortacılar, bu faaliyetler aracılığıyla risk yönetim sürecinde aktif bir rol oynar ve müşterilerinin risklerini daha etkili bir şekilde yönetmelerine yardımcı olur. Bu, hem sigorta şirketlerinin sürdürülebilirliğini hem de müşterilerin mali güvenliğini sağlar.

KAYNAKLAR

Nomer, C., & Yunak, H. (1998). Reasürans, İstanbul: Ceyma Matbaacılık.

Pekiner, K. (1981). Sigorta İşletmeciliğinin Prensipleri, İstanbul: Formül Matbaası

TÜSİAD Risk Yönetimi Çalışma Grup Raporu (2008). Kurumsal Risk Yönetimi, İstanbul.

Uralcan, G. Ş. (2004). Temel Sigorta Bilgileri ve Sigorta Sektörünün Yapısal Analizi, İstanbul: Beta Basım

DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE SİGORTACILIĞIN GELİŞİMİ

Tilda TANILYAN SÜRER¹

SİGORTANIN TARİHİ

Sigortanın başlangıcı, M.Ö.'ki yıllarda yapılan bazı uygulamalara dayandırılmaktadır. O yıllarda sigorta olarak adlandırılmayan bu uygulamalar günümüzdeki sigorta çeşitlerine benzemektedir. M.Ö. 4500 yıllarında Mısır'da esnaflar arasında yapılan sandık sistemi, şimdiki hayat sigortasına, M.Ö. 2250 yıllarında ise Babil'deki kervan tüccarları ile sermayedarlar arasında uygulanan borç silme sistemi, nakliyat sigortalarına örnek olmaktadır. Mısır'da yapılan uygulama; esnaf gruplarının her birinin oluşturdukları ortak bir sandığa belirli aralıklarla koydukları paraların, aralarından birinin vefatı durumunda, vefat eden kişinin ailesine verilmesidir. Babil'deki uygulama da ise, kervan tüccarlarının, borç aldıkları sermayedarların parasını, kervanlarının soyulması durumunda geri ödemedeleridir (Acınan, 2005). Babil o dönemlerde ticaret merkezi olduğundan, parası daha fazla olan kişiler, kervan tüccarlarına borç vermekte ve bunun sonucunda bu borç ile malların alımı ve bir yerden diğer yere taşınması gerçekleşmiştir. Bu taşıma işlemi sırasında, kervanların soyulması veya tüccarların fidye verme durumunun ortaya çıkması, sermayedarlara olan borcun silinmesinin gerçekleşmesidir (Alma, n.d.). Bu durum sonrasında Kral Hammurabi tarafından yasalaştırılarak, sigortanın ilk hukuki şeklini almış olur. Hammurabi Kanunları olarak adlandırılan bu yasalar, ilk yazılı kanun niteliğini taşımaktadır. Nakliyeciler arasında zararların karşılanması amacıyla "Darmatha" ismiyle anı-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Beykent Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Bankacılık ve Sigortacılık Programı, tildasurer@beykent.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-8603-5612

Tablo 1. 1990-2020 Yılları Arasında Meydana Gelen Faaliyetler- DEVAMI

YIL	OLAY	NEDEN
2017	Trafik Sigortaları ile ilgili yeni düzenlemeler yapılması.	Sigorta ücret eşitsizliğini önlemek.
2019	Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SEDDK)'nın kurulması.	Sektör düzenleme ve denetlenmesine dair görev ve yetkilerin bağımsız bir otorite tarafından yürütülmesi gerekliliği.
2020	Türkiye Sigorta Şirketinin kurulması	Ziraat, Halk ve Güneş sigorta şirketlerinin birleşmesi.
2020	Türkiye Hayat Emeklilik Şirketinin kurulması	Vakıf Emeklilik ve Hayat, Ziraat Hayat ve Emeklilik, Halk Hayat ve Emeklilik sigorta şirketlerinin birleşmesi.

KAYNAKLAR

- Acınan, Hilmi. (2005). *Sigorta'nın Temel Prensipleri*. Güneş Sigorta.
- Allianz Sigorta A.Ş. Tarihçe. https://www.allianz.com.tr/tr_TR/hakkimizda/kurumsal-yapi/tarihce.html
- Alma, Cihat. (n.d.). *Teknik Personel Eğitim Kitabı ve Sigorta Acenteleri Yönetmeliği* (e-kitap). <https://books.google.com.tr/books?id=Z7jSBAAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=tr#v=onepage&q&f=false>
- Arseven, Haydar. (1987). *Sigortanın Tarihçesi ve Geri Kalmışlığımızın Sebepleri*, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası C.43, s. 415-431. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/8539>
- Atlas Magazine Insurance News Around The World, History of French Insurance. (n.d.). *History of French Insurance*. <https://www.atlas-mag.net/en/article/history-of-french-insurance>,
- AXA. (2006). Türk Sigortacılık Tarihi Belgeseli "İş bu Poliçe" 1. Bölüm - Insurance History in Turkey [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=xRFA2zSXFdk>
- Collins Dictionary. (n.d.). *Word of Tontine*. from <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/tontine>
- Çeker, Mustafa. (2017). *Sigorta Hukuku, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre*. Karahan Kitabevi.
- Gri Sigorta. (2023, Ekim 24). Sigortanın Serüveni: Tarih Boyunca Süre Gelen Güven Arayışının Öyküsü. <https://grsigorta.com.tr/sigortanın-seruveni-tarih-boyunca-sure-gelen-guven-arayisinin-oykusu/>
- Insurance Handbook A Guide to Insurance: What It Does and How It Works*. (2010). Insurance Information Institute.
- İstanbul Sigorta Acenteleri Derneği (İSAD 1962). Avrupa Birliği Tek Sigorta Piyasası. <https://isad.org.tr/sigorta-hakkında/avrupa-birligi-tek-sigorta-piyasasi/#:~:text=Tek%20bir%20sigorta%20piyasas%C4%B1%20i%C3%A7erisinde,bir%20%C3%BCye%20devlet%20sigortac%C4%B1s%C4%B1na%20ba%C5%9Fvurabilmektedir.>
- John, A. H. (1958). *The London Assurance Company and the Marine Insurance Market of the Eighteenth Century*, *Economica*, New Series, Vol. 25, No. 98, p.126-141. <https://doi.org/10.2307/2551021>
- Nomer, Cahit ve Yunak, Hüseyin. (2000). *Sigortanın Genel Prensipleri*. Milli Reasürans T. A. Ş. Ceyma Matbaacılık.
- Özger, Yunus. (2018). Geç Osmanlı Dönemi'nde Kurulan Bir Sosyal Güvenlik Şirketi: İttihad-ı Milli Sigorta, *Tarih Okulu Dergisi (TOD)*, Sayı XXXVII-2, s. 656-680. <http://dx.doi.org/10.14225/Joh1459>

- Rawlings, Philip. (2016). *Bubbles, Taxes and Interests: Another History of Insurance Law, 1720-1825*. Oxford Journal of Legal Studies.
- Swiss Re Corporate History, *Histoire de l'assurance en France*. (2017). Swiss Re.
- Trennery, Charles Farley. (2009). *The Origin and Early History of Insurance Including the Contract of Bottomry*. The Lawbook Exchange, LTD.
- The World Bank. (2017). Realising The Value Proposition Of The Takaful Industry For A Stable and Inclusive Financial System. https://www.ifsb.org/wp-content/uploads/2023/10/IFSB-World-Bank-Joint-Publication-on-Realising-The-Value-Proposition-of-the-Tak257ful-Industry-for-a-Stable-and-Inclusive-Financial-System_En-1.pdf
- Trivelato, Francesca. (2016). *Usages and Customs of the Sea: Étienne Cleirac and the Making of Maritime Law in Seventeenth-Century France*. Legal History Review.

SİGORTANIN TARAFLARI VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Fevzi DİKER¹

SİGORTANIN TARAFLARI

Sigortanın temel tarafları arasında sigortacı, sigorta ettiren, sigortalı, lehtar, ipotekli alacaklı ve zarar gören üçüncü şahıslar bulunur.

Sigortacı

Sigortacı, sigorta teminatı sağlamak üzere sigorta sözleşmesini yapan ve bu teminat karşılığında belirlenen primleri tahsil eden taraftır. Sigortacılık faaliyetinde bulunmak için yasal olarak yetkilendirilmiş kuruluşlar, çeşitli düzenlemelere ve denetim mekanizmalarına tabi tutulur. Sigortacılık faaliyetini sürdürebilmek için, sigortacıların belirli yasal gereklilikleri yerine getirmeleri ve ilgili mevzuata uygun hareket etmeleri zorunludur.

Sigortacılar genellikle anonim şirketler veya kooperatif olarak kurulurlar. Bu tür şirketlerin sigortacılık yapabilmesi için öncelikle resmi otoritelerden gerekli ruhsatları almaları gerekmektedir.

Anonim şirketler, pay sahiplerinin sermaye koyarak oluşturdukları ve sorumluluklarının koydukları sermaye ile sınırlı olduğu şirketlerdir. Sigorta sektöründe faaliyet gösteren anonim şirketler, belirli bir sermaye yapısına sahip olmalı ve gerekli finansal yeterliliği sağlamalıdır. Bu şirketler, sigorta poliçeleri düzenleyerek

¹ Öğr. Gör. Dr. Hitit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Finans Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü, fevzidiker@hitit.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-8885-9463

Zarar Gören Üçüncü Şahıs

Zarar gören üçüncü şahıslar, sigorta kapsamında doğrudan veya dolaylı olarak zarar gören ve bu zararın tazminini talep eden kişilerdir. Özellikle sorumluluk sigortalarında, bu şahıslar, sigorta poliçesinde belirtilen risklerin gerçekleşmesi durumunda sigorta şirketine doğrudan başvurarak tazminat talep etme hakkına sahiptirler. Sigorta sözleşmesi veya ilgili yasal düzenlemeler gereği, zarar gören üçüncü şahıslar, zararlarının tazmin edilmesi için doğrudan sigortacıya başvurabilirler. Örneğin, trafik sigortası gibi zorunlu sorumluluk sigortalarında, kaza sonucu zarar gören üçüncü şahıslar doğrudan sigorta şirketine başvurarak tazminat talep edebilirler.

Zarar gören üçüncü şahısların hakları, sigorta poliçesinde belirtilen şartlara ve ilgili yasal düzenlemelere göre belirlenir. Talepleri, sigorta şirketi tarafından incelenir ve poliçede belirtilen koşullara uygunlukları değerlendirilir. Risklerin gerçekleşmesi durumunda, bu şahısların sigorta tazminatı talep etme hakkı vardır. Talepler, sigorta şirketi tarafından adil ve hızlı bir şekilde değerlendirilir ve uygun görüldüğünde tazminat ödenir.

Bu haklar, zarar gören üçüncü şahısların maddi ve manevi zararlarının tazmin edilmesini sağlar. Sigorta poliçesi ve ilgili yasal düzenlemeler doğrultusunda, zarar gören üçüncü şahıslar, zararlarının tazmini için sigorta şirketine başvurarak tazminat talep etme hakkına sahiptirler. Bu haklar, zarar görenlerin mağduriyetlerini gidermeyi amaçlar ve talepler adil bir şekilde değerlendirilerek uygun görüldüğünde tazminat ödenir.

KAYNAKLAR

- Altan, M. S. (2010). *Türk Sigortacılık Sektöründe Etkinlik: Veri Zarflama Analizi Yöntemi ile Bir Uygulama*, Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 12(1), 185-204.
- Ewold, F. (1991). Insurance And Risk, The Foucault Effect: Studies In Governmentality, 201-202.
- Eygü, H., & Soğukpınar, F. (2012). *Araç Sahiplerinin Kasko Sigorta Poliçesi Edinmesinde Etkili Olan Faktörlerin Araştırılması*, İşletme Araştırmaları Dergisi, 4(3), 148-163.
- Karabacak, E. (2016). *İş Sağlığı Ve Güvenliği Hizmetlerinin Dışarıdan Temini*. Journal of Istanbul University Law Faculty, 74, 501-527.
- Kaya, E. Ö., Kaya, B., & Yalçınar, K. (2016). *Bina Tamamlama SigortasıMaketten Konut Alımlarını Güvence Altına Alabilecek mi?*. Finans Politik ve Ekonomik Yorumlar, (614), 95-106.
- Tamer, Ş. (2021). *Bina Tamamlama Sigortası*, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 6(11), 155-199.
- Yıldırım, İ. (2015). *Sigortacılıkta Suistimaller Ve Ahlaki Tehlike Sorunu: Türk Sigorta Sektörüne Yönelik Bir Değerlendirme*. The Journal of Academic Social Science Studies, 36(Summer II), 203-213.
- Yurdakul, M., & Dalkılıç, N. (2016). *Sigortacılık Sektöründe Dijital Çağ*, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (50), 49-67.

SİGORTANIN TEMEL PRENSİPLERİ

Mehmet Zafer TAŞCI¹

SİGORTANIN TEMEL PRENSİPLERİ

Sigorta sözleşmesi hem sigortacı hem sigorta ettiren açısından karşılıklı hak ve yükümlülükler içeren, taraflara hukuki sorumluluklar yükleyen bir sözleşmedir. Sigorta şirketleri ile sigortalılar arasındaki bu ilişki kurulurken temelini sigortacılık mevzuatından alan bazı prensiplere uyulması gerekmektedir (Kırkbeşoğlu, 2015: 62). Sigortanın temel prensipleri farklı kaynaklarda farklı isimlerle ifade ediliyor olabilir fakat bu prensiplerin önemi ve ifade ettiği anlam değişmemektedir. Yasal düzenlemeler içerisinde yer alan bu prensiplere uyulması zorunlu tutulmuştur. Uluslararası literatürde genel kabul görmüş ve Türk sigorta sektöründe de en çok kullanılan şekliyle bu prensipler aşağıdaki gibidir (Uralcan, 2022: 44; Çipil, 2013: 62):

- » Sigortalanabilir Menfaat Prensibi (Insurable Interest)
- » Azami İyi Niyet Prensibi (Utmost Good Faith)
- » Halefiyet Prensibi (Subrogation)
- » Tazminat Prensibi (Indemnity)
- » Hasara Katılım Prensibi (Contribution)
- » Yakın Sebep Prensibi (Proximate Cause)

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Ziraat Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Sigortacılık Bölümü, mztasci@cumhuriyet.edu.tr, ORCID iD: 0000-0001-5848-259X

- » Yangını söndürmek amacıyla itfaiye tarafından yapılan müdahalede püskürtülen su ile evi su basar ve evdeki eşyalar zarar görür.

Bu örnekte eşyaların zarara uğramasına sebebiyet veren olay su basması olarak görünse de olay akışının tamamı incelendiğinde meydana gelen zararın yakın ve belirleyici sebebinin fırtına olduğu görülmektedir. Dolayısıyla sigorta poliçesi kapsamında fırtına rizikosu teminat altına alınmışsa tazminat ödemesi yapılacaktır aksi takdirde sigorta şirketi tazminat ödemeyecektir.

KAYNAKLAR

- 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
AKHİSAR, İlyas ve ACINAN, Hilmi. (2016). *Sigortacılıkta hasar*, İstanbul: Filiz Kitabevi.
Akin, Faruk. (2018). *Sigortacılığa Giriş*, Bursa: Ekin Yayınevi
Chapeyama Mdala, S. (2022). The principle of utmost good faith in marine insurance: The United States Perspective. Available at SSRN 4206020.
ÇEKER, Mustafa. (2014). *Sigorta hukuku*, 10. Baskı, ADANA: Karahan Kitabevi
Çipil, Mahir. (2013). *Risk yönetimi ve sigortacılık*, Ankara: Nobel Yayınevi
Elbeyli, M. Ü. (1995). *Sigorta ve sigorta pazarlaması*, İstanbul: Sigorta Dergisi Yayınları.
Güncan, A. G. G. (2021). Türk sigorta hukukunda halefiyet ilkesi ve sigortacının rücu hakkı, 5. *International Paris Conference On Social Sciences*, Paris, France
Jing, Z. (2014). Insurable interest in life Insurance: a Chinese Perspective. *Journal of Business Law*, 5, 337-359.
Kaya, Feridun ve Kahya, Mehmet. (2017). *Sigorta ve sigortacılık*, İstanbul: Beta Yayınevi
Kayıhan, Ş. (2016). Zarar sigortalarında sigortacının halefiyeti. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22(3), 1595-1624.
KIRKBEŞOĞLU, Erdem. (2015). *Risk yönetimi ve sigortacılık*, 2. Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi
Lowry, J., & Rawlings, P. (2005). Proximate causation in insurance law. *The Modern Law Review*, 68(2), 310-319.
Mantrov, V. (2017). Perception of insurable interest in European Insurance Law. *Journal of the University of Latvia. Law*, (10), 248-268.
Marandi, M. R., & Moradmahi, R. (2016). The principle of indemnity in insurance law. *Journal of Social Sciences and Humanities Research*, 4(03), 61-64.
Mulhadi, M., & Harianto, D. (2022). Utmost good faith principle in Indonesian insurance law as a legal reason to harm the insured party. *Insurance Markets and Companies*, 13 (1), 81–89.
NOMER, Cahit ve YUNAK, Hüseyin. (2000). *Sigortanın genel prensipleri*, İstanbul: Ceyma Matbaacılık
NOMER, Haluk. (1997). Halefiyet ile Rücu arasındaki İlişki, Özellikle Sosyal Sigortalar ile Özel Sigortaların Rücu Hakları Bakımından Halefiyetin Rolü, *İÜHFİM*, C. LV, S.,3
Özbolat, M. (2017). *Temel sigortacılık*. 7. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık
ÖZBOLAT, Murat. (2017). *Temel Sigortacılık*, 7. Baskı, ANKARA: Seçkin Yayınevi
Uralcan, Şebnem, G. (2022). *Risk yönetiminde sigorta sistemi*, Ankara: Nobel Yayınevi
Vásquez-Vega, D. (2014). A comparative analysis of utmost good faith in Colombian and English insurance law. *Ejil-EAFIT Journal of International Law*, 5(2), 75-101.

SİGORTA SÖZLEŞMESİ

Sema POYRAZ CAN¹

SİGORTACILIĞIN TEMELİ

İnsanlar hayatları boyunca sayısız riskler ve belirsizliklerle karşılaşmaktadır. Hastalık, işsizlik, hırsızlık, yangın, doğal afetler, trafik kazaları gibi durumlar hayatın gerçekleridir ve bu gerçeklerden yola çıkılarak çeşitli türlerde sigorta branşları türetilmiştir. Riskler meydana geldiğinde kimi zaman hafif, kimi zaman da ağır hasarlar oluşmaktadır. Risklerin olası zararları ile mücadele etmenin en kurumsal çözüm yolu sigorta müessesinden yararlanmaktır. Sigortacılık aynı türden riskleri belirli primler karşılığında bir havuzda toplayarak, bireylerin ve kurumların menfaatlerini korumayı amaçlayan sistematik bir faaliyettir. Örneğin bir işyerinde çalışan kişilerin veya aynı apartmanı paylaşan bireylerin ortak paydası, aynı tehlikelerle karşılaşabilme olasılıklarıdır. Günümüz koşullarında ekonomik anlamda değeri ölçümlenebilen hasarların çoğu sigortaya konu olabilmektedir (Yayla, 2019). Sigorta yaptırarak prim ödemelerini gerçekleştiren kişilerden tahsil edilen paralar çeşitli fonlarda ve finansal araçlarda değerlendirilerek ekonominin gelişmesine de katkı sağlanmaktadır. Maddi zararlar oluştuğunda, kayıpların telafisi sözleşme koşullarına uygun olarak toplanan primler vasıtasıyla yapılmaktadır. Sigortacılık faaliyetleri aktüeryal hesaplamalara bağlı gerçekleştiği için, prim miktarları kişiden kişiye ve sigortanın konusuna göre değişkenlik gösterebilmektedir. Büyük Sayılar Kanunu'na göre sigorta yaptırmak isteyen kişi sayısı arttıkça prim ödemeleri azalmaktadır.

¹ Öğr. Gör. Dr., Hitit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Maliye Bölümü, semapoyrazcan@hitit.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-1080-5411

Tablo 4. Hayat Poliçe Sayıları (01.01.2024 - 31.03.2024)

Şirketler	Poliçe Sayısı
Hayat Dışı Şirketler	0
Hayat ve Emeklilik Şirketleri	41.392.968
TOPLAM	41.392.968

Kaynak: Türkiye Sigorta Birliği (<https://www.tsb.org.tr/tr/istatistik/genel-sigorta-verileri/prim-adet>)

KAYNAKLAR

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu

5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu

6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu

Can, Y. (2017). Sigorta Sözleşmesi ve Ödemeler, M. Işık, Y.Can (Editör). *Sigortacılığa giriş*, İstanbul: Lisans Yayıncılık

Çamlıbel, F. (2014). Sigorta Sözleşmesi I, E. Kırkbeşoğlu (Derleyen). *Risk yönetimi ve sigortacılık*, Ankara: Gazi Kitabevi

Çeker, M. (2022). *6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre sigorta hukuku*, Ankara: Karahan Kitabevi.

Çipil, M. (2013). *Risk yönetimi ve sigortacılık*, Ankara: Nobel Yayıncılık

Ezerdi, H.C. (2014). Yangın Sigortaları, E. Kırkbeşoğlu (Derleyen). *Risk yönetimi ve sigortacılık*, Ankara: Gazi Kitabevi

Hayırsever Baştürk, F., Çakmak, D. ve Demirtaş B. (2017). *Sigortacılığa giriş*. Ankara: Bankacılık Akademisi Yayınları

Kayhan, Ş. (2020). Hastalık ve sağlık sigortası. *Regesta Ticaret Hukuku Dergisi*, 5(2), 255-282

KGK (2024), https://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/Duyurular/v2/TMS/KARAR_GEREKCE-SI_UFRS_17.pdf,

Oğuz, M. (2019). UFRS 17 sigorta sözleşmeleri kapsamında öngörülen ölçüm yaklaşımlarından genel model yaklaşımı ve bir uygulama. *Öneri Dergisi*, 14(51), 190-215. Doi: 10.14783/maruoneri.vi.522066

Özkan, E. (2013). Sigorta Sözleşmesi, F. Kaya (Editör). *Sigortacılık*. İstanbul: Beta Yayınları

Türkiye Sigorta Birliği (2024), <https://www.tsb.org.tr/tr/istatistik/genel-sigorta-verileri/prim-adet>

Yayla, Ş.O. (2019). Sigortacılık ve Türkiye'de sigorta sektörünün durumu. *Liberal Düşünce Dergisi*, 24(94), 107-125

Yıldırım, A., Eryılmaz, C., & Büyükarıkan, U. (2020). Sigorta sözleşmeleri standardına göre sigorta muhasebesi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(23), 534-548.

Yüce, A. A. (2023). Abonman sigorta sözleşmelerinin TTK m. 1408 hükmü açısından değerlendirilmesi. *Kırkkale Hukuk Mecmuası*, 3(2), 357-374.

SİGORTA BRANŞLARI

Batuhan MEDETOĞLU¹

GİRİŞ

Sigortacılık, benzer tehlikelerle karşı karşıya olan bireylerin belirli bir meblağ karşılığında, tehlikenin gerçekleşmesi halinde ilgili zararın bir kısmının ya da tamamının sigortacı tarafından maddi olarak karşılanması ve yine sigortacı tarafından sigortalıya tazminat ödemesi yapılmasını sağlayan transfer sistemidir (İstanbul Sigorta Acenteleri Derneği, 2024). Prim adı verilen tutar karşılığında bu işi meslek olarak yapan sigortacılar tarafından, sigortalıların riskleri güvence altına alınmakta ve ilgili riskin gerçekleşmesi halinde tazminat ödemesi gerçekleştirilmektedir. Küçük tutarlar ile büyük risklerin güvence altına alınması yönüyle önem arz eden sistem, ekonomik sürdürülebilirlik sağlamaktadır.

Sigortacılık faaliyeti, risk yönetiminin etkin şekilde sağlanması ve zarar verme potansiyeli olan durumların zararlarının tazmin edilmesi için kurulmuş sistemdir. Birbirine benzer tehlikelerin olası olumsuz sonuçlarına karşı güvence sağlayan sistem, güven unsurunun yanında fonların ekonomiye kazandırılması boyutuyla da önem arz etmektedir. Sektörde 70 şirketin faaliyetin gösterdiği sigortacılık sistemi, ülke içerisindeki konumu yanında uluslararası ticaretin gelişmesi faaliyetinde de önemli rol oynamaktadır.

Sistem, ödenen primler karşılığında transferi gerçekleştirilen riskin gerçekleşmesi durumunda tazminat ödemesi yapılmasına dayalıdır. Fakat gerçekleştir-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Ağlasun Meslek Yüksekokulu, Finans, Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü, bmedetoglu@mehmetakif.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-8400-1232

zorunlu olması bu branşın yapılma oranını artırmaktadır. Aynı zamanda isteğe bağlı sigortalara kıyasla bir sigorta türünün zorunlu olması, ilgili türün sorumluluk sigortasını kapsadığını da göstermektedir. Sigorta branşları incelendiğinde, her bir branşın belirli konuya yönelik risklerin maddi sonuçlarını tazmin ettiği görülmektedir. Dolayısıyla risklere yönelik ayrı ayrı yönetim aşamaları oluşturmak önem arz etmektedir. Riskleri yönetmenin en önemli aşaması ise ilgili riske yönelik önlem alınmasıdır. Önlem alma yanında da ilgili risk sigorta yoluyla transfer edilmektedir. Bu transfer sayesinde de risklerin olumsuz maddi sonuçları tazmin edilmektedir. Branş ayrımları da risklere özgü şekilde gerçekleştirilmiş ve uygulanmaktadır. Gün geçtikçe büyümeye devam eden sektör, maddi güvence yanında yatırım olanakları ile de önem taşımaktadır.

KAYNAKLAR

- Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (2024). Türkiye Deprem Tehlikesi Haritası. Haziran 2024 tarihinde <https://www.afad.gov.tr/turkiye-deprem-tehlike-haritasi> adresinden erişildi.
- Atukalp, M. E. (2021). Küresel Kovid-19 Salgınının Türkiye Sağlık Sigortası Sektörüne Etkisi. The Journal of International Scientific Researches, 6(3), 316-322. <https://doi.org/10.23834/isrjournal.894069>
- Doğal Afet Sigortaları Kurumu (2024). Zorunlu Deprem Sigortası Teminat Kapsamı. Haziran 2024 tarihinde <https://dask.gov.tr/tr/teminat-ve-kapsami> adresinden erişildi.
- Doğal Afet Sigortaları Kurumu (2024). Poliçe Üretim. Haziran 2024 tarihinde <https://dask.gov.tr/tr/police-uretim> adresinden erişildi.
- Emeklilik Gözetim Merkezi (2024). Bireysel Emeklilik Nedir? Mayıs 2024 tarihinde <https://www.egm.org.tr/bireysel-emeklilik/bireysel-emeklilik-nedir/> adresinden erişildi.
- Emeklilik Gözetim Merkezi (2024). İstatistikler. Mayıs 2024 tarihinde <https://www.egm.org.tr/bilgi-merkezi/istatistikler/> adresinden erişildi.
- Ferdi Kaza Sigortası Genel Şartları (2024). Kaza Sayılmayan ve Sigortadan Hariç Haller. Mayıs 2024 tarihinde https://www.tsb.org.tr/content/Legislations/Ferdi_Kaza_Sigortas%C4%B1_Genel_Sartlar%C4%B1.pdf adresinden erişildi.
- Hayat Sigortası Genel Şartları (2024). Teminat Dışında Kalan Haller. Nisan 2024 tarihinde https://www.tsb.org.tr/content/Legislations/Hayat_Sigortas%C4%B1_Genel_%C5%9Eartlar%C4%B1.pdf adresinden erişildi.
- İstanbul Sigorta Acenteleri Derneği (2024). Sigorta Tanımları. Nisan 2024 tarihinde <https://isad.org.tr/sigorta-tanimlari/> adresinden erişildi.
- Kara Araçları Kasko Sigortası Genel Şartları (2024). Ek Teminat. Teminat Dışı Kalan Zararlar. Mayıs 2024 tarihinde https://www.tsb.org.tr/content/Legislations/Kara_Araclar%C4%B1_Kasko_Sigortas%C4%B1_Genel_Sartlar%C4%B1.pdf adresinden erişildi.
- Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları (2024). Teminat Dışı Kalan Haller. https://www.tsb.org.tr/content/Legislations/Trafik_Genel_%C5%9Eartlar%C4%B1_06122021_Ekler_Dahil.pdf adresinden erişildi.
- Paçacı, İbrahim. (2017). Hayat Sigortaları ve Bireysel Emeklilik Sistemi. Mütefekkir 4/8 313-338. <https://doi.org/10.30523/mutefekkir.375187>
- Resmi Gazete (2007). Sigorta Branşlarına İlişkin Tebliğ, Tebliğ No: (2007/1) <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2007/07/20070711-6.htm> adresinden erişildi.
- Sağlık Sigortası Genel Şartları (2024). Teminat Dışı Haller. Nisan 2024 tarihinde https://www.tsb.org.tr/content/Legislations/Sagl%C4%B1k_Sigortas%C4%B1_Genel_Sartlar%C4%B1.pdf adresinden erişildi.

- Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi (2023). Hayat Sigortaları Sigortalı Adetleri. Nisan 2024 tarihinde https://sbm.org.tr/upload/Sbm/raporlar/Hayat/2023/hyt_sektor_ist_Aralik2023.pdf adresinden erişildi.
- Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi (2023). Sağlık Sigortaları-Yazılan Sigortalı Sayısı Dağılımı. Nisan 2024 tarihinde https://www.sbm.org.tr/sbm_rapor/sagmer//2023/2023_12.pdf adresinden erişildi.
- Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi (2023). Trafik Sigortası Yazılan Poliçe Adetleri 2022-2024 Takvim Yılı Bazında. Mayıs 2024 tarihinde <https://www.sbm.org.tr/trafik-sigortasi-raporlari> adresinden erişildi.
- Türkiye Sigorta Birliği (2024). Ferdi Kaza Sigortaları. Mayıs 2024 tarihinde <https://www.tsb.org.tr/sss> adresinden erişildi.
- Türkiye Sigorta Birliği (2024). Kasko Değer Listesi. Mayıs 2024 tarihinde <https://www.tsb.org.tr/kasko-deger-listesi> adresinden erişildi.
- Türkiye Sigorta Birliği (2024). Mali Tablolar ve İstatistikler. Kasko Prim Adet. Mayıs 2024 tarihinde <https://www.tsb.org.tr/istatistik/genel-sigorta-verileri/prim-adet> adresinden erişildi.
- Türkiye Sigorta Birliği (2024). 2022 Yılı Sektör Raporu. Mayıs 2024 tarihinde https://www.tsb.org.tr/content/Broadcasts/TSB_Sekt%C3%B6r_Raporu_2022.pdf adresinden erişildi.

KATILIM SİGORTACILIĞI

Hülya ER¹

GİRİŞ

Sigorta sektörü, insanların canı ve malıyla ilgili çeşitli risklere karşı koruma sağlayarak toplumsal gelişimin ve ticaretin büyümesiyle önemli bir finansal araç haline gelmektedir. Sigorta sözleşmeleri, işletmeler ve bireyler için felaketler karşısında oluşacak zararlara karşı bireyleri koruma ihtiyacını karşılamaktadır (Mannan, 1976: 442-443). Sigorta, finans sektörünün gelişmesinde önemli bir rol oynayan ve dünya ekonomilerinin büyümesine katkı sağlayan bir risk azaltıcı araç olarak ortaya çıkmıştır (Arena, 2008; Sherif ve Shaairi, 2013).

2008 küresel finansal krizi, borca dayalı finansal sistemin sistemik risklerini ve yıkıcı etkilerini göstermiştir. Bu kriz sonrası, İslami finans, ahlaki değerleri öncelikleyen, varlık temelli ve risk paylaşımına dayalı yapısıyla geleneksel finansa alternatif bir finansal sistem olarak ön plana çıkmıştır. Dünya genelinde 1960'lı yıllardan, Türkiye'de ise 1980'li yıllardan itibaren İslami finans uygulamalarının yaygınlaştığı görülmektedir (CBFO, 2024). İslami finans içerisinde yer alan tekaful diğer bir ifade ile İslami Sigorta geleneksel sigortaya alternatif olarak İslam Hukuku ilkelere dayanan bir sigorta türü olarak literatürde yer almakta ve Türkiye'de katılım sigortacılığı olarak isimlendirilmektedir. Tekafül kavramı, ilk olarak 1979'da Sudan'da ve daha sonra Suudi Arabistan'da ortaya çıkmıştır. Bu sigorta türü, son yıllarda dünya genelinde birçok ülkede sigortacılık sektöründe uygulanmakta ve tekafulün bilinirliği her geçen gün daha fazla artmaktadır (Wahab vd., 2007: 372).

¹ Doç. Dr., BAİBÜ, Bolu MYO, Finans Bankacılık Sigortacılık Bölümü, hulyaer@ibu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-3715-2433

Literatürde, katılım sigortacılığı konusunda bireylerin farkındalığının yetersiz olduğu göz önüne alındığında, katılım sigortacılığı şirketlerinin yenilikçi ürün ve hizmetler geliştirerek bu ürünleri tanıtmaları, eğitim ve bilinçlendirme kampanyaları düzenlemesi, ürünlerin İslam hukuku ilkelerine uygun olduğunu detaylı ve örneklerle vurgulaması gerekmektedir. Bu stratejiler hem Müslüman hem de gayrimüslim tüketicilerin bu alana olan talebini artırabilir. Ayrıca, katılım bankaları ve katılım sigorta şirketleri arasındaki iş birliklerinin daha da artırılması sektördeki büyümeye katkı sağlayabilecektir.

Finansal teknolojiler (FinTech) ile desteklenen katılım sigortacılığı, daha da büyüyerek geniş kitlelere ulaşma potansiyeline sahip olduğu değerlendirilmektedir. FinTech uygulamalarının yaygınlaştırılması, finansal katılımı artırmak ve poliçe sahiplerine daha faydalı hizmetler sunmak açısından önemlidir. Dijital platformların kullanımı, sigorta işlemlerinin hızını ve verimliliğini artıracaktır. Katılım sigortacılığı sektörü, güçlü büyüme potansiyeli ve FinTech ile desteklenerek finansal erişimi artırma imkanıyla gelecekte daha önemli rol oynayabilir.

Katılım sigortacılığında, 2020 yılından itibaren yayımlanan yönetmelik ve genelgeler, sektör için yeni modellerin geliştirilmesine olanak tanımış ve bu doğrultuda 2022 yılında Teysîr modeli ortaya çıkmıştır. Teysîr modeli, kolay uygulanabilirliği ve fıkhi uyumu ile dikkat çekmekte ve tüm sigortacılık platformlarında uygulanabilirliği ile öne çıkmaktadır. Bu modelin sigorta sektörüne etkilerinin detaylı şekilde ele alınması gerekmektedir. Bu nedenle, katılım sigortacılığı alanında yapılacak araştırmalar ve kıyaslamalı analizlerin artırılması önemlidir. Bu alandaki çalışmaların sınırlı olması nedeniyle, bu çalışmanın literatüre önemli katkılar sağlaması hedeflenmektedir.

KAYNAKLAR

- Akhter, W., Pappas, V., & Khan, S. U. (2017). A comparison of Islamic and conventional insurance demand: Worldwide evidence during the Global Financial Crisis. *Research in International Business and Finance*, 42, 1401–1412. <https://doi.org/10.1016/j.ribaf.2017.07.079>
- Alhammedi, S. (2023). Expanding financial inclusion in Indonesia through Takaful: opportunities, challenges and sustainability. *Journal of Financial Reporting and Accounting*. <https://doi.org/10.1108/JFRA-05-2023-0256>
- Ali, E. R. A. E., & Odierno, H. S. P. (2008). *Essential guide to takaful: (Islamic insurance)*. CERT Pubs. Sdn. Bhd.
- Ardo, A. A., & Saiti, B. (2017). Takaful Practice in Nigeria: History, Present and Future. *European Journal of Islamic Finance*, 8, 1–10. <http://irep.iium.edu.my/56823/>
- Arena, M. (2008). Does insurance market activity promote economic growth? A crosscountry study for industrialized and developing countries. *Journal of Risk and Insurance*, 75(4), 921–946.

- Ashraf, A., Riaz, A., & Sohail, A. (2024). Perception & Awareness Among Muslim Consumers: Comparative Study Of Takaful & Conventional Insurance. *Gomal University Journal of Research*, 40(1), 1–10.
- Aslan, H., & Durmuş, M. E. (2015). İslami Sigortacılık (Tekafül): Yöneticilerin Perspektifinden Türkiye Uygulaması. In *Islamic Finance: Sukuk and Takaful* (Issues 21-23 October 2015,).
- Ayub, M. (2017). *İslami Finansı Anlamak* (A. Çürük, R. Parlakkaya, & Çeviri Editörleri, Eds.). İktisat Yayınları.
- Bereket, (2024). Narline Acente Portali Nedir? 13.06.2024 <https://www.bereket.com.tr/narline> adresinden alındı.
- Billah, M. (2003). *Islamic and Modern Insurance: Principles and Practices*. Ilmiah Publishers, Selangor.
- CBFO, (2024). Katılım Finansı. 02.06.2024 <https://www.cbfo.gov.tr/katilim-finansi> adresinden alındı.
- Cheikh, B. (2013). Abstract To Islamic Insurance (Takaful). *Assurances et Gestion Des Risques / Insurance and Risk Management*, 81(3–4), 291–304.
- Coolen-Maturi, T. (2013). Islamic insurance (takaful): demand and supply in the UK. *International Journal of Islamic and Middle Eastern Finance and Management*, 6(2), 87–104. <https://doi.org/10.1108/17538391311329806>
- Dede, N., Er, H., Özden, H., & Er, M. (2021). *Covid-19 Sürecinde Katılım Sigortacılığı (Tekâfül)*. 1(1), 64–80.
- Er, H. (2023). İslami Finans ve Finansal Teknolojinin Gelecekteki Rolü. In H. Yücel, R. & Ayyıldız, Y. & Er (Ed.), *Dijitalleşmenin Finans Sektörüne Getirdiği Yenilikler*. Özgür Yayınları. <https://doi.org/https://doi.org/10.58830/ozgur.pub298.c1470>
- Er, H., & Durmus, H. (2020). A Research on the Perceptions of Individuals Towards Participation Insurance (Takaful). *Turkish Studies - Economy*, 15(4), 2017–2033. <https://turkishstudies.net/economy?mod=tammetin&makaleadi=&makaleurl=8bca5e26-401a-4254-8693-c92e2d784999.pdf&key=42037>
- Ergene, L., & Ülev, S. (2023). Muhafazakâr İş Adamlarının Katılım Sigortacılığı (Tekâfül) Farkındalığı ve Tercih Nedenleri. *Abant Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(1), 98–111. <https://doi.org/10.11616/asbi.1205360>
- Firmansyah, E. A., & Anwar, M. (2019). Islamic Financial Technology (Fintech): Its Challenges and Prospect. In *In Achieving and Sustaining SDGs 2018 Conference: Harnessing the Power of Frontier Technology to Achieve the Sustainable Development Goals (ASSDG 2018)* (Vol. 216).
- Firstdigitaltakaful, (2024). About First Digital Takaful Company (Private) Limited, 07.06.2024 <http://firstdigitaltakaful.com/about.php> adresinden alındı.
- Hadisler. (t.y.). Hadislerle İslâm Cilt 5 Sayfa 169, (B2766 Buhârî, Vesâyâ, 23, M4093 Müslim, Müsâkât, 106, M4064 Müslim, Müsâkât, 82). 20.06.2024 <https://hadislerleislam.diyaret.gov.tr/sayfa.php?CILT=5&SAYFA=169> adresinden alındı.
- Hamzeh, A., & Ghanbarzadeh, M. (2023). Analysis of demand for Takaful insurance: a case study in Iran. *Journal of Islamic Accounting and Business Research*, 1–11. <https://doi.org/10.1108/JIABR-01-2023-0020>
- İFSB, (2023). Islamic Financial Services Industry Stability Report 2023. 01.06.2024 https://www.ifsb.org/wp-content/uploads/2023/10/Islamic-Financial-Services-Industry-Stability-Report-2023_En.pdf adresinden alındı.
- Khorshid, A. (2004). *Islamic insurance: A modern approach to Islamic banking*. Routledge, Taylor & Francis Group.
- Kur'an. (t.y.). Bakara Suresi, 275. Ayet. 20.06.2024 <https://kuran.diyaret.gov.tr/tefsir/Bakara-suresi/282/275-ayet-tefsiri> adresinden alındı.
- Kur'an. (t.y.). Bakara Suresi, 276. Ayet. 20.06.2024 <https://kuran.diyaret.gov.tr/tefsir/Bakara-suresi/283/276-ayet-tefsiri> adresinden alındı.
- Kur'an. (t.y.). Bakara Suresi, 278-279. Ayet. 20.06.2024 <https://kuran.diyaret.gov.tr/tefsir/Bakara-suresi/285/278-279-ayet-tefsiri> adresinden alındı.
- Kur'an. (t.y.). Rûm Suresi- 37-40. Ayet. 20.06.2024 <https://kuran.diyaret.gov.tr/tefsir/Rûm-suresi/3446/37-40-ayet-tefsiri> adresinden alındı.
- Kur'an. (t.y.). Âl-i İmrân Suresi- 130-132. Ayet. 20.06.2024 <https://kuran.diyaret.gov.tr/tefsir/Âl-i-%20İmrân-suresi/423/130-132-ayet-tefsiri> adresinden alındı.

- Kuveyt Türk, (2024a). Sigorta ve Emeklilik. 02.06.2024. <https://www.kuveytturk.com.tr/bireysel/sigorta-ve-emeklilik#:~:text=Kuveyt%20Türk%20ile%20faizsiz%20sigortacılık,anlaşmalarında%20faizsizlik%20prensibine%20gösterdiği%20titizlik%20adresinden%20alındı>.
- Kuveyt Türk, (2024b). Neova Techafull GmbH. 07.06.2024 <https://www.kuveytturk.com.tr/hakimizda/istiraklerimiz/neova-techafull-gmbh> adresinden alındı.
- Maiyaki, A. A., & Ayuba, H. (2015). Consumers' Attitude toward Islamic Insurance Services (Takaful) Patronage in Kano Metropolis, Nigeria. *International Journal of Marketing Studies*, 7(2), 27–34. <https://doi.org/10.5539/ijms.v7n2p27>
- Mannan, M. A. (1976). *İslam Ekonomisi Teori ve Pratik* (Çev. B. Zengin & T. Ömeroğlu, Eds.; 3rd ed.). Fikir Yayınları.
- Maysami, R. C., & Williams, J. J. (2006). Evidence on the relationship between Takaful insurance and fundamental perception of Islamic principles. *Applied Financial Economics Letters*, 2(4), 229–232. <https://doi.org/10.1080/17446540500461778>
- Neova, (2024). Katılım Sigortacılığı Nedir? 03.06.2024 <https://www.neova.com.tr/hakimizda/katilim-sigortaciligi-tanimi> adresinden alındı.
- Oseni, U. A., & Ali, S. N. (2019). *Fintech in Islamic finance: Theory and practice*. Routledge.
- Resmi Gazete, (2020). Katılım Esasları Çerçevesinde Sigortacılık ve Bireysel Emeklilik Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik. 18.06.2024 <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/12/20201219-2.htm> adresinden alındı.
- SEDDK, (2021). Katılım Esaslı Sigortacılık ve Bireysel Emeklilik Faaliyetlerine İlişkin Genelge (2021/3). 18.06.2024 <https://seddk.gov.tr/files/doc/mevzuat/Katilim-Esasli-Sigortacilik-ve-BES-Genelgesi-SEDDK-WEB.pdf> adresinden alındı.
- SEDDK, (2022). Teysîr Modeline ve Katılım Esaslı Diğer Faaliyetlere İlişkin Sektör Duyurusu (2022/4). 18.06.2024 <https://seddk.gov.tr/files/doc/2022-4-sektor-duyurusu.pdf> adresinden alındı.
- Sherif, M., & Shaairi, N. A. (2013). Determinants of demand on family Takaful in Malaysia. *Journal of Islamic Accounting and Business Research*, 4(1), 26–50.
- Tekaful.net, (2023). Katılım Reasürans Nedir? 01.06.2024 <https://tekaful.net/2023/06/13/katilim-reasuransi-nedir/> adresinden alındı.
- The Business Research Company, (2024). Takaful Global Market Report 2024. 18.06.2024 <https://www.thebusinessresearchcompany.com/report/takaful-global-market-report> adresinden alındı.
- TKBB. (2024). *Faizsiz Finans Standartları AAOIFI (Güncellenmiş Versiyon)*. TKBB Yayınları, Yayın No: 22.
- Tong, W., Ali, M., Pua, C. H., Leong, C. M., & Yiping, X. (2024). Islamic insurance: a review and research agenda. *Journal of Financial Services Marketing*, 1–23. <https://doi.org/10.1057/s41264-024-00276-6>
- TSB, (2022). *Katılım Esaslı Sigortacılık ve Bireysel Emeklilik Sektör Raporu*.
- TSB, (2024). 2024 Yılı Nisan Sonu Katılım Sigortacılığı İstatistikleri, Katılım Sigortacılığı Prim Üretimi. 29.05.2024 <https://www.tsb.org.tr/tr/AnasayfaDuyuru/86> ve <https://www.tsb.org.tr/istatistik/katilim-sigorta-verileri/katilim-sigortaciligi-prim-adet> adresinden alındı.
- Türkiye Katılım Sigorta, (2024). Katılım Sigortacılığı, 14.06.2024. <https://www.turkiyekatilimsigorta.com.tr/katilim-sigortaciligi> adresinden alındı.
- Türk Ticaret Kanunu, (2011). Türk Ticaret Kanunu (6. Kitap: Sigorta Hukuku), 01.06.2024 https://www.tsb.org.tr/content/Legislations/Turk_Ticaret_Kanunu_6.Kitap.pdf adresinden alındı.
- Ouchfree, (2024). Malaysia's First Digital Takaful for today's generation. 07.06.2024 <https://ouchfree.co/> adresinden alındı.
- Vakıfkatılım, (2024). Tekafül (Katılım) Sigortacılığı. 03.06.2024 [https://www.vakifkatilim.com.tr/tr/kendim-icin/sigorta-ve-emeklilik/sigorta/tekaful-katilim-sigortaciligi#:~:text=Günümüzde%20yaygın%20olarak%20%çeşit,oluşan%20karma%20\(hibrit\)%20modeldir](https://www.vakifkatilim.com.tr/tr/kendim-icin/sigorta-ve-emeklilik/sigorta/tekaful-katilim-sigortaciligi#:~:text=Günümüzde%20yaygın%20olarak%20%çeşit,oluşan%20karma%20(hibrit)%20modeldir) adresinden alındı.
- Wahab, A. R. A., Lewis, M. K., & Hassan, M. K. (2007). Islamic Takaful: Business Models, Shariah Concerns, and Proposed Solutions. *Thunderbird International Business Review*, 49(3), 371–396. <https://doi.org/10.1002/tic>
- Yıldırım, İ. (2014). Tekafül (İslami) Sigortacılık Sisteminin Dünyadaki Gelişimi ve Türkiye'de Uygulanabilirliği. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 49–58.
- Yusuf, T. O. (2012). Prospects of Takaful's (Islamic Insurance) Contributions to the Nigerian Economy. *Journal of Finance and Investment Analysis*, 1(3), 217–230.

SİGORTA ARACILARI

*İsmail YILDIRIM*¹

GENEL OLARAK SİGORTA ARACISI KAVRAMI

Aracılık faaliyeti hukuku bir sözleşmeye dayanak teşkil ederek, aracılık yapılan karşı taraf adına bilgi verme, sözleşme yapma vb. faaliyetlerdir. Aracılık faaliyetleri her türlü konu üzerinden gerçekleştirilebilir. Dar anlamda sigorta aracılığı, sigortacı ile sigorta yatırmak isteyen kimseyi sigorta sözleşmeleri düzenlemek amacıyla bir araya getirmektedir. Sigorta aracılığı sigorta şirketleriyle yapılan sigorta sözleşmeleriyle sınırlı kalmaktadır. Herhangi bir sigorta şirketiyle imzalanan sigorta aracılık sözleşmesi ile aracılık faaliyetleri başlar.

Kural olarak aracılık faaliyeti, aracılık edilen sözleşmenin akdedilmesi ile sona erer. Ancak sigortacılık alanında yerleşik anlayışa göre, sigorta aracılığı faaliyeti sözleşmenin akdi ile sona ermez; sözleşmenin akdinden sonraki aşamada gerektiğinde sözleşmeden doğan yükümlülüklerin ifası ile hakların talep edilmesine yardımcı olmayı da kapsar.

Sigorta Aracıları (Sigorta Satış Kanalları)

- a) Sigorta Acenteleri
- b) Banka Sigortacılığı
- c) Sigorta Brokeri
- d) Sigorta Şirketi Genel Merkezi
- e) İnternet Sigortacılığı

¹ Prof. Dr., Hitit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Finans ve Bankacılık Bölümü, ismailyildirim@hitit.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-6408-0332

Makine öğrenimi: Daha fazla sigortacının sistemlerine self-servis uygulamaları ve portalları dahil etmesiyle makine öğrenimi (ML) vazgeçilmez hale geliyor. ML, veri ve analiz araçlarından yararlanarak talep işleme gibi hizmetleri hızlandırır. Müşterilere ihtiyaç duyduklarında hızlı ve sorunsuz hizmet sağlamak için programlanmış verileri, önceden ayarlanmış algoritmaları ve paylaşılan müşteri verilerini kullanır.

Nesnelerin interneti: Nesnelerin İnterneti (IoT) ile sigorta sağlayıcıları gerçek zamanlı olarak toplanan büyük miktarda müşteri verisine erişebilir. Bu, müşteri profillerini ve ihtiyaç duyabilecekleri kapsamı belirler. Ayrıca dolandırıcılık potansiyelini de ortaya çıkarır. Şirketlerin köprü olarak kullanması gereken telematik gibi bağlı teknolojiler vardır (müşteri onayıyla). Bu onayı almak kolaydır çünkü müşteriler bu bilgileri paylaşarak aylık primlerinden daha fazla tasarruf edebileceklerini bilirler.

Büyük veri ve analitik: Dijital sigorta yetenekleri büyük miktarda veri oluşturur. Uygun analitik araçları kullanarak sigorta şirketleri işleyişlerine dair kuşbakışı bir görünüm elde edebilir. Ayrıca tekliflerini iyileştirebilir ve ürünlerini veri içgörülerine dayanarak pazarlayabilirler.

KAYNAKLAR

- Yenisu, Ersin, "Sigortacılık Sektörü ve Ekonomik Büyüme İlişkisi: Türkiye Örneği", Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, Vol.4, No.2, 2019, ss.206- 217
- Yıldırım, Figen ve BAŞAR, Özlem Deniz, Marka Sloganları Türkiye Sigorta Pazarı'na İlişkin İçerik Analizi, İstanbul: Beta Yayınları, 2013
- Yurdakul, Müberra ve DALKILIÇ, Nilüfer, "Sigortacılık sektöründe dijital çağ". Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı 50, 2016, ss.49-67
- Özbolat, Murat, Temel Sigortacılık, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2014 ÖZDAMAR, Mehmet, "Sigorta Brokeri ve Hukuki Niteliği". Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Vol.57, No.3, 2008, ss.525-559
- Tunay, N. (2014). "Türkiye'de Bankasürans Uygulamaları ve Türk Banka ve Sigorta Sektörlerine Dinamik Etkileri". BDDK Bankacılık ve Finansal Piyasalar, 8(1), 36-42.
- Tunç, H. (2010). Katılım Bankacılığı, İstanbul: Nesil Yayınları.
- Ulaş, I. (2002). Uygulamalı Sigorta Hukuku Mal ve Sorumluluk Sigortaları, Ankara.
- Uralcan, G. Ş. (2011). Temel Sigorta Bilgileri ve Sigorta Sektörünün Yapısal Analizi. (3.B.), İstanbul: Hiperlink Yayınları, 24-93.
- Yaslıdağ, B. (2014). Sigortacılık.(2.B.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

SİGORTA İŞLETMELERİNDE FİYATLANDIRMA

Ömer ŞENTÜRK¹

1. SİGORTA SİSTEMİNİN İŞLEYİŞİ

İnsan yaşamında her zaman riskler bulunmaktadır. Bu risklerle baş etme gereksinimi, sigorta kavramının ortaya çıkmasına yol açmıştır. Sigorta en geniş anlamıyla temelde bir risk transfer sistemidir. Sigorta sisteminde benzer risklere maruz kalan bireyler, ortak bir fon havuzu oluşturarak olası zararları bu havuzdan karşılarlar. Bu yönüyle sigorta, dayanışma esasına dayanan bir sistemdir. Bireyler, aslında bu havuz sistemi sayesinde bir yardım fonu oluşturarak birbirlerinin zararlarını tazmin etmektedirler. Sigorta şirketleri ise, bu fon havuzunu yöneterek bir risk yönetimi işlevi üstlenirler. Dolayısıyla sigorta, aslında bir risk yönetimi aracı olarak da tanımlanabilir (Uralcan, 2012, ss.125-127)

Sigortacılık sistemi, karmaşık bir risk transfer mekanizmasıdır ve temelde iki önemli özelliği barındırmaktadır. Birincisi, bireylerin karşılaşılabileceği riskleri bir grup içinde transfer etme işlevini üstlenir. İkincisi ise, ortaya çıkan zararları bir havuz içindeki tüm gruba dağıtarak ekonomik yükü paylaşır. Bu nedenle sigorta, zararların mali yükünü toplu olarak yöneten bir havuz sistemi olarak da nitelendirilebilir. Bu olgu ise, sigorta mekanizmasının temelini oluşturmaktadır (Kırkbeşoğlu, 2015, ss.45-46).

¹ Öğr. Gör., Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Aksu Mehmet Süreyya Demiraslan Meslek Yüksekokulu, Finans Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü, omersenturk@isparta.edu.tr, ORCID iD: 0000-0001-7909-7084

KAYNAKLAR

- Akpınar, Ö. ve Küntay, O. (2015). *Hayat Sigortaları*, Erdem KIRKBEŞOĞLU (Ed.), *Risk Yönetimi ve Sigortacılık* içinde (383-400), 2.Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Aksoy, E. E. (2013). *Aktüerya Matematiği*, 1.Baskı, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Alagöz, A. (2000). İşletmelerde Faaliyet Planlama ve Kontrol Aracı Olarak Standart Maliyetler ve Fark Analizleri, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 1(4).
- Baykal, K. B. ve Ergün Bülbül, S. (2016). Türkiye’de Trafik Sigortalarında Optimal Ödül-Ceza Sistemi Tasarımı: İyi Risk/Kötü Risk Modeli, *Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 8 (14).
- Bitiktaş, F. ve Karataş Çetin Ç. (2017). Liman Hizmetleri Fiyatlandırma Stratejileri ve Rekabete Etkileri: Ege Bölgesi Konteyner Limanları Üzerine Bir Oyun Ağacı Analiz, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (19).
- Bölükbaşı, A. ve Akhisar, İ. (2009). *Sigorta Matematiğine Giriş*, 1.Baskı, İstanbul: Türkmen Kitabevi.
- Cravens, D. W. (2000). *Strategic Marketing*, 6.Edition, United States of America: Irwin McGraw-Hill.
- Çipil, M. (2008). *Risk Yönetimi ve Sigorta*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Dalrymple, D. J., Parsons, L. J. and Jeannet, J-P (1992). *Cases in Marketing Management*, Singapore: John Wiley & Sons, Inc.
- Demirci, S. (2023). Ticari İşlerde Faiz ve Sigorta Sözleşmelerine Yansıması, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 29(1).
- Demirci, Ş. D. ve Zeren, F. (2017). Insurance Premium and Economic Growth: Evidence, *İşletme Bilimi Dergisi (Jobs)*, 5(1).
- Indounas, K. (2009). Successful Industrial Service Pricing, *Journal of Business & Industrial Marketing*, 24 (2).
- İğdeli, A. ve Bakırtaş, İ. (2019). Türkiye Hayat Sigortası Piyasasında Yoğunlaşma İle Etkinlik Arasındaki İlişki, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 22(2).
- Kahya, M. (2011). *Maliyet Açısından Sigorta Hizmetinin Fiyatlandırılması*, 1. Baskı, İstanbul: Beta Yayınları.
- Kahya, M. (2015). *Sigorta İşletmelerinde Fiyatlandırma*, Erdem KIRKBEŞOĞLU (Ed.), *Risk Yönetimi ve Sigortacılık* içinde (179-204), 2. Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Kılıçkaplan, S. ve Karpat, G. (2004). Türkiye Hayat Sigortası Sektöründe Etkinliğin İncelenmesi, *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 19(1).
- Kırıkbeşoğlu, E. (2015). *Sigortacılığa Giriş*, Erdem KIRKBEŞOĞLU (Ed.), *Risk Yönetimi ve Sigortacılık* içinde (44-56), 2.Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Kıymaz, M., Ağsakal, A. ve Demirci, Ş. D. (2016). Mesleki Sorumluluk Sigortasının Muhasebe Meslek Mensupları Açısından İncelenmesi, *Mali Çözüm*, 26 (134).
- Kotler, P. (1997). *Marketing Management: Analysis, Planning, Implementation and Control*, 9. Edition, New Jersey: Prentice Hall International, Inc.
- Lovelock, C. and Wirtz, J. (2011). *Services Marketing: People, Technology, Strategy*, 7. Edition, United States of America: Pearson.
- Malaval, P. Bénaroya C. and Afalo, J. (2014). *Aerospace Marketing Management: A Handbook for the Entire Value Chain*, Switzerland: Springer International Publishing.
- Orbay Ortaç, N. (2021). Sigortalanan Olaya Kusur ile Sebebiyet Verilmesinin Sigorta Teminatına Etkisi, *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 16(2).
- Özarı, Ç. ve Çakmaköglü, E. (2013). *Sigorta Matematiği*, 1.Baskı, İstanbul: Beta Yayınları.
- Özbolat, M. (2006). *Temel Sigortacılık*, 6.Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Öztürk, A. ve Güven, Ö. F. (2014). *Bankacılık ve Sigortacılıkta Pazarlama*, 1.Baskı, İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Sağmanlı, M. Ve Behrendt, J. (1997). Enflasyonist Ortamda Birim Maliyet Hesaplanması, *Öneri Dergisi*, 1(6).
- Shoemaker, S. (2003). Future of Revenue Management: The Future of Pricing in Services, *Journal of Revenue and Pricing Management*, 2 (3).
- Sigorta Branşlarına İlişkin Tebliğ, Resmi Gazete No: 26579, 2007.
- Tancı Yıldırım, N. (2015). "Fiyatlandırma ve İnternet Ortamında Fiyatlandırma Stratejileri", *Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5 (8).
- Timur, N. ve Odabaşı, Y. (2006). *Banka ve Sigorta Pazarlaması*, 1.Baskı, Eskişehir: TC. Anadolu Üniversitesi Yayını, No:1701.
- Tunç, C. ve Akpınar, Ö. (2018). Zorunlu Trafik Sigortasındaki Mevzuat Kaynaklı Değişikliklerin Prim Üretimine Etkisinin Analizi, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl: XI, Sayı: Eylül -2018.
- Uralcan, G. Ş. (2011). *Temel Sigorta Bilgileri ve Sigorta Sektörünün Yapısal Analizi*, 3.Baskı, İstanbul: Hiperlink Yayınları.
- Uralcan, G. Ş. (2012). Sigorta Faaliyetlerinin İşlevsel Açıdan Değerlendirilmesi ve Türk Sigorta Sektörünün Bu Bağlamda Dünya Sigorta Şirketleriyle Karşılaştırılması, *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 4 (1).
- Yalçın, F. A. ve Uydacı, Mert (2002). Sigorta Pazarlaması ve Sağlık Sigortaları, *Öneri Dergisi*, 5 (18).

SİGORTACILIKTA HASAR YÖNETİMİ

Mehmet Arda YILMAZ ¹

GİRİŞ

Hasar yönetimi, sigorta sektöründe hem sigortalılar hem de sigorta şirketleri için kritik bir süreçtir. Bu süreç, sigortalıların uğradıkları zararların adil ve etkin bir şekilde tazmin edilmesini sağlarken, sigorta şirketlerinin operasyonel verimliliğini artırmaya yardımcı olur.

Bu kitap bölümünün amacı, Türkiye’de sigortacılık eğitimi alan öğrencilerin hasar yönetimi konusunu anlamalarına ve sektöre de bir nebze olsun katkıda bulunmaktır. Hasar yönetiminin temel prensipleri, süreçleri ve önemi üzerine odaklanarak, okuyucuların konuya derinlemesine bir bakış açması hedeflenmektedir.

İlk olarak, hasar yönetiminin tanımını yapacak ve neden bu kadar önemli olduğunu vurgulayacağız. Ardından, hasar yönetimi sürecinin adımlarını detaylandıracağız. Bu adımlar arasında hasarın bildirilmesi, değerlendirilmesi, tazminatın belirlenmesi ve ödenmesi gibi kritik noktalar yer alacaktır. Ayrıca, sigorta poliçeleri ve yasal düzenlemelerin hasar yönetimi sürecine etkileri üzerine de odaklanacağız.

Etkin bir hasar yönetimi süreci, sigorta şirketlerinin güvenilirliğini artırır ve müşteri memnuniyetini sağlar. Bu bölüm, okuyuculara hasar yönetiminin temel kavramlarını ve pratiğini öğretirken, Türkiye’deki sigortacılık sektöründe yeni başlayanlar için de bir rehber niteliği taşıyacaktır.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Trakya Üniversitesi Edirne Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Finans- Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü, mehmetardayilmaz@trakya.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-2757-1404

KAYNAKLAR

- Aksak, Ş. (2006). Türkiye'de yangın branşı hasar uygulamaları AB'ye üye ülkelerdeki işleyiş (Y.L.tezi). 81-96. İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Alpay, T. (2001). *Temel sigortacılık bilgileri ve uygulamalı hasar yönetimi*. İstanbul: Yüce Yayımları.
- Çilesiz, U. Y. (2010). 1990-2008 yılları arasında kasko hasar ödemelerinin Türk ekonomisindeki yeri. İstanbul: M.Ü. Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü.
- Çipil, M. (2013). *Risk yönetimi ve sigorta*. İstanbul: Nobel Yayıncılık.
- Dişpınar, M. (2006). Sigorta Ekspertizi ve Ekspertiz Raporu Otomasyonu. 39-57. İstanbul: Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü, Y.Lisans Tezi.
- Efe, H., & Demirci, M. (2013). Ombudsmanlık kavramı ve Türkiye'de kamu denetçiliği kurumundan beklentiler. *Sayıştay Dergisi*, s. 50.
- Karacı, B. (2008). Mühendislik sigortalarında fiyatlandırma, hasar işlemleri ve uygulamaları. 50-54. İstanbul: M.Ü. Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Kaya, F. (2013). *Sigortacılık* (3 b.). İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Kayıhan, Ş. (2016). Zarar sigortalarında sigortacının halefiyeti. 22(3), s. 1595-1624.
- KDK. (2024, 07 04). *Kamu Denetçileri Kurumu*. <https://www.ombudsman.gov.tr/> adresinden alındı
- Kender, R. (1999). *Türkiyede hususi sigorta hukuku-I*. İstanbul: Beta Basım Yayımları.
- KKTK. (2024, 07, 08). *Mevzuat*. mevzuat.gov.tr: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.2918.pdf> adresinden alındı
- Mapfre Sigorta. (2024, 07, 08). www.mapfre.com.tr: <https://www.mapfre.com.tr/sigorta-tr/kurumsal/insaat-tum-riskler-sigortasi/> adresinden alındı
- Nomer, C., & Hüseyin, Y. (2000). *Sigortanın genel prensipleri*. İstanbul: Milli Rasürans T.A.Ş.
- Öcan, H. (2018). *Hasar Yönetimi*. İstanbul: İ.Ü. Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi.
- Özatay, S. (2022). Sigortacılıkta hasar yönetimi. *Risk yönetimi ve sigortacılık* (s. 199). içinde Ankara: Akademik Araştırma Planlama Danışmanlık Eğitim Yayıncılık Ltd.Şti.
- Özbolet, M. (2014). *Temel sigortacılık* (6 b.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Özcan, H. (2013). *Hasar ders notları*. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi.
- SGEM. (2024, 07, 08). *Acente teknik personel ders notları*. <https://www.scribd.com/document/537029570/Segem-Notlar-2021> adresinden alındı
- Sigortam.net. (2024, 07, 08). *sigortam.net*. www.sigortam.net/esdeger-parca-uygulamasi-nedir: <https://www.sigortam.net/esdeger-parca-uygulamasi-nedir> adresinden alındı
- Şeker, Ö. Z. (2022). Sigorta sözleşmelerinin yangın sigortası vergisi kapsamında yer almasının koşulları. (10(19)).
- T.T.Kanunu. (2011, 2, 14). 6 (Sig.Huk.). Ankara.
- TSB. (2024, 07, 08). *Elektronik cihaz sigortası genel şartları*. Türkiye Sigorta Birliği: <https://www.tsb.org.tr/tr/mevzuat/sigortacilik/genel-sartlar/mal-sigortalari> adresinden alındı
- TSB. (2024, 07, 08). *Kara araçları kasko sigortası*. Türkiye Sigorta Birliği: https://www.tsb.org.tr/content/Legislations/Kara_Araclar%C4%B1_Kasko_Sigortas%C4%B1_Genel_Sartlar%C4%B1.pdf adresinden alındı
- TSB. (2024, 07, 05). *Karayolları motorlu araçlar zorunlu mali sorumluluk sigortası (trafik) genel şartları*. Türkiye Sigorta Birliği: https://www.tsb.org.tr/content/Legislations/Karayollar%C4%B1_Motorlu_Araclar_Zorunlu_Mali_Sorumluluk_Sigortas%C4%B1_Trafik_Genel_Sartlar%C4%B1_.pdf adresinden alındı
- TSB. (2024, 07, 08). *Mühendislik sigortaları genel şartları*. www.tsb.org.tr: <https://www.tsb.org.tr/tr/mevzuat/sigortacilik/genel-sartlar> adresinden alındı
- TSB. (2024, 06, 25). *Yangın sigortası genel şartları*. <https://www.tsb.org.tr/>: https://www.tsb.org.tr/content/Legislations/Yangin_Sigortasi_Genel_Sartlari.pdf adresinden alındı
- Türk Dil Kurumu. (2024, 07, 04). <https://tdk.gov.tr/> adresinden alındı
- Ünsal, E. (2001). *Sigorta sektöründe risk yönetimi*. İstanbul.
- Y.T.T.K. (2024, 07, 05). <https://www.turkhukuksitesi.com/mevzuat.php?mid=12601> adresinden alındı
- Yaslıdağ, B. (2013). *Sigortacılık (sigorta araçları-sigorta işlemleri)* (3 b.). İstanbul: Seçkin Yayıncılık.

TÜRK SİGORTACILIK SİSTEMİNDE BULUNAN KURUMLAR

Ali KAHRAMANOĞLU¹

GİRİŞ

İnsanların her zaman hukuki anlamda korunmaya ihtiyacı vardır. Bu ihtiyaç ilk zamanlarda vahşi hayvan saldırılarına karşı, sonra diğer insanlara karşı ortaya çıkmıştır (Karaman,2017). İnsanların uygarlık seviyeleri zamanla arttıkça, kontrolleri dışındaki çeşitli olaylardan korunma bilinçleri de artmıştır (Bilgen,2017). Sigortacılık sistemi de bu bilincin bir ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Sigorta kelimesi İtalyanca güvenli anlamına gelen ‘sicurta’ kelimesinden gelmektedir (Eren,2021). Sigorta poliçeleri ise ekonomik değeri olan şeylerin garantörü olan unsurlardır. Sigortacılık sistemini yöneten kurallar, yüzyıllara dayanan tecrübe ve bilgi birikiminin bir sonucu olarak günümüze kadar gelmiştir (Bozkurt,2022). Sigorta kapsamında sağlanan menfaatlerin zamanla artmasıyla sigortacılık alanı hızla gelişmiş ve sigortacılık hizmetine duyulan talep oldukça genişlemiştir (Çeker,2023).

Sigorta sisteminin ilk örneği Hammurabi döneminde Mezopotamya’da görülmüştür. Bu dönemde eşkiyaların kervan saldırıları sonucu saldırıya uğrayan kervanların kayıpları kervan sahipleri arasında paylaştırılmıştır (Akbağ, 2017). M.Ö. 3000’li yıllarda Çinli tüccarların riski azaltmak için mallarını birden fazla gemi ile nakletmeleri, sigorta faaliyetlerinin erken bir örneği olarak kabul edilmektedir. Bu şekilde, bir geminin kaybı durumunda tüccarların tüm mallarını kaybetmek yerine riski dağıtarak zararlarını azaltabilmişlerdir (Avcı, 2000). M.Ö. 2000’li

¹ Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Bafra İşletme Fakültesi, Sigortacılık ve Aktüerya Bilimleri Bölümü, ali.kahramanoglu@omu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-8333-9151

KAYNAKLAR

- AKBAY, Oktay Salih; “Dünya’da ve Türkiye’de Sigortacılığın Tarihçesi”, Kaya, Ferudun (Ed.), Sigortacılık, 7. Bası, İstanbul: Beta Yayınları, 2017
- ARSEVEN, Haydar; “Sigortanın Tarihçesi ve Geri Kalmışlığımızın Sebepleri”, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası, Prof. Dr. S. F. Ülgener’e Armağan, C. 43, İstanbul 1987
- AVCI, Mustafa; “Sigortanın Osmanlı Hukukuna Giriş”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 8, S. 1-2, 2000
- BİLGİN, Mahmut; “Öğreti ve Uygulamada Sigorta Hukuku”, 1. Bası, Ankara: Adalet Yayınevi, 2017
- BOZKURT, Tamer; “Sigorta Hukuku”, 13. Baskı, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2022
- ÇEKER, Mustafa; “6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Sigorta Hukuku”, Karahan Kitabevi, 27.Baskı, Adana, 2023
- EREN, Fikret Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 26. Bası, Ankara: Yetkin Yayınları, 2021.
- KARAMAN, Davut: Sigortacılığa Giriş, Kaya, Ferudun (Ed.), Sigortacılık, 7. Bası, İstanbul: Beta Yayınları, 2017
- OMAG, Merih Kemal; “Özel Sigorta Hukukunda Rizikonun Dağıtılması İlkesi”, Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C 1, S 1-2, 2002
- UÇAKHAN GÜLEÇ, Selma; “Sigorta Sözleşmelerinin Sınıflandırılması”, TOPALOĞLU, Mustafa, DİNÇ, Mutlu (Ed.), Sigorta Davaları, 3. Bası, Ankara: Seçkin Yayınevi, 2022
- YAYLA, Şerafettin Okan: “Sigortacılık ve Türkiye’de Sigorta Sektörünün Durumu”, Liberal Düşünce Dergisi, 24 (94), 2019
- YILDIRIM, Ali Haydar; “Sigorta Tazminatı ve Bedelinin Muacceliyeti”, 1. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2020

SİGORTA SEKTÖRÜNDE MESLEK GRUPLARI

İsmail YILDIRIM¹

ACENTE TEKNİK PERSONELİĞİ

Sigorta teknik personeli, müşteriden gelen talepler doğrultusunda ihtiyaçlarına uygun sigorta paketleri sunar ve bunların satışını gerçekleştirir. Bunların yanı sıra rizikonun ve hasarın gerçekleşmesi durumunda müşteriye destek olmak da bu personelin görevleri arasında yer alır.

Sigorta acenteliği yapacakların niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, sigorta Acenteleri Yönetmeliğinin 4. Maddesinde düzenlenmiştir.

Acentelik faaliyetinde bulunacak kişilere ait nitelikler:

- » Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak ve Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşamak.
- » Üniversite mezunu olmak.
- » Yeterli mesleki deneyim süresine sahip olmak (4 yıllık bölümlerden mezun olanlar için 18 ay, sigortacılıkla ilgili 2 yıllık bölümden mezun olanlar için 24 ay mesleki deneyim süresi aranır. 4 yıllık sigortacılıkla ilgili bölümde eğitim görmüş kişiler için sektör tecrübesi süresi şartı bulunmaz.)
- » Kanunda belirtilmiş suçlardan dolayı hüküm giymemek.
- » Fiziki şartlar, teknik ve idari altyapı ile insan kaynakları bakımından yeterli donanımına sahip olmak.
- » Teknik personel olduğunu kanıtlayan SEGEM sertifikasına sahip olmak.
- » En az belli bir mal varlığının bulunması.

¹ Prof. Dr., Hitit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Finans ve Bankacılık Bölümü, ismailyildirim@hitit.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-6408-0332

olan ve gelişmiş teknik altyapı ile yetkin niteliklere ve finansal güce sahip olan sigorta brokerları belirli bir tecrübeye de sahiptir. T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğü tarafından sigorta brokerları ruhsatı almak zorunda olan kurumların, sigorta brokerı olmadan önce minimum 8 yıl boyunca sigorta sektöründe çalışmış ve alanında uzmanlaşmış olması şartı aranır. Brokerlar, kanunlar gereğince bütün sigorta şirketleri ile çalışabilirler. Müşterilerinin temsilcileri konumunda olan brokerlar, risk yönetimi ve sigorta programının tarafsız olarak belirlenmesi sağladıktan sonra çıkabilecek problemlere göre sigortalı kişinin haklarını sigorta şirketine karşı koruyarak, problemleri en hızlı şekilde çözüme kavuşturur. Sigortalı kişinin risk danışmanı da olan sigorta brokerlarını seçerken son derece dikkatli olunması da tavsiye edilmektedir. Teknolojik gelişmeleri yakından takip eden ve yenilikçi özgün yaklaşımları ile hızlıca çözüm üretebilen kişileri seçmeniz daha profesyonel çözümler elde edebilmeniz açısından önemlidir. Aynı zamanda sigorta sorgulama hizmeti de veren bu kişiler arasında karşılaştırma yaparak aceleci davranmadan seçim yapmanız gerekiyor. Tarafsız ve güvenilir bir şekilde sigorta işlemlerinizi gerçekleştirebileceğiniz brokerlar ve acenteler sayesinde sağlık sigortası, kasko sigortası, zorunlu deprem sigortası ve trafik sigortası gibi farklı sigorta türlerinde kendinizi güvence altına alabilirsiniz.

KAYNAKLAR

- ACINAN, Hilmi. Sigortanın Temel Prensipleri, 1. Baskı, 5G Matbaacılık, 2006
 BÖLÜKBAŞI, Ayşegül. Sigortacılıkta Risk Yönetimi, Türkmen Kitabevi, 2010
 ÇİPİL, Mahir. Risk Yönetimi & Sigortacılık, 2. Baskı, Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık, 2013
 DALKILIÇ, Nilüfer. Sigortanın Gereksinimi ve Temel Prensipler, Erdem KIRKBEŞOĞLU (Ed.), Risk Yönetimi ve Sigortacılık, 1. Baskı, Gazi Kitabevi, 2014
 GÜVEL, Emre Alper ve GÜVEL, Afıtap Öndaş. Sigortacılık, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2010
 KAYA, Ferudun. Sigortacılık, Beta Yayınları, 2010
 ÖZBOLAT, Murat. Temel Sigortacılık, Seçkin Yayınları, 5. Baskı, Ankara, 2014
 URALCAN, Şebnem. Sigortacılık Uygulamaları, Anadolu Üniversitesi Yayınları, 2005
 URALCAN, Şebnem. Temel Sigorta Bilgileri ve Sigorta Sektörünün Yapısal Analizi, 3.Baskı, İstanbul, 2011
 YASLIDAĞ, Beyhan. Sigortacılık, Seçkin Yayıncılık, İstanbul, 2012

REASÜRANS

Hakan ÖZCAN¹

REASÜRANS KAVRAMI

Reasürans Tanımı

Reasürans, sigorta şirketinin sorumluluğunu sigortalatması başka bir ifade ile sigortanın sigortası olarak tanımlanabilir. Sigorta şirketlerinin üzerine aldıkları risklerden teminatın yapısına göre saptadıkları saklama paylarından arta kalan sigorta bedelini diğer bir veya daha fazla sigortacıya devretmesidir (Özer, 2015:300). Bu risk devri bir reasürans veya sigorta şirketine yapılabilmektedir. Sigorta şirketinin olabilecek büyük hasarlar sebebi ile tüm riskleri üzerinde tutması mümkün değildir. Bu süreçte reasürans işlemi, sigorta şirketlerine teminat verilmesi mümkün olmayan risklere poliçe yapabilme imkânı sunmaktadır.

Risk Transferi ve Reasürans

Krizlerin ekonomik, toplumsal, sosyal ve hatta çevresel etkilerinden korunabilmek amacıyla bir enstrüman olarak kullanılan sigortanın önemi her geçen gün daha çok anlaşılmaktadır. Bireylerin ve kurumların gelecekte ortaya çıkma olasılığı olan risklerden çekinmeden yaşamlarını ve faaliyetlerini sürdürebilmeleri, ancak güçlü ve sürdürülebilir bir sigorta ve reasürans sistemi ile mümkündür. Ayrıca sigortacılık sistemde transfer edilen fonların birikimi ekonomik faaliyetlerin devamlılığı açısından oldukça önemlidir.

¹ Doç. Dr., İstanbul Gelişim Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü, hozcan@gelisim.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-4000-9830

rinci Kademe”; %120’sini aşan hasarlar, bu primlerin %200’üne kadar” “İkinci Kademe” Stop Loss Anlaşması yapılabilir.

Stop Loss Reasürans Metodu başlıca şu nedenlerden dolayı kullanım alanı bulur.

» Başka reasürans metotlarının kolaylıkla kullanılmadığı durumlarda:

Bazı branşlarda “tek bir risk” in tanımı güç olabilir. Bu durumda mesela ek-sedan metodu ’nu uygulamak çok güçtür. Örneğin Dolu Branşında “tek bir risk” in tanımı çok güçtür. Çünkü Dolu rizikosu gerçekleştiğinde geniş bir alanı etkileyebileceğinden aynı nedenden ötürü birden fazla risk aynı anda etkilenebilecektir. Yine aynı şekilde “bir hasarın” ne olduğunun tanımlanmasının güç olduğu durumlar olabilir. Bu durumda mesela Excess of Loss Metodu uygulanacaktır. Örneğin Hayvanların salgın olarak etkileyen hastalıklar, ya da don olayı gibi durumlarda bir tek hasarın tanımı mümkün değildir. Özellikleri;

- » Yeni bir branşın korunmasında; sedan toplam hasarlarını belli bir noktada durdurmayı arzulayabilir ve deneyim kazanıncaya veya branş belli bir büyüklüğe ulaşıncaya kadar ödeyebileceği toplam tazminatı sınırlamak isteyebilir.
- » Diğer reasürans metotları ile korunmaya ek olarak tüm branşlarda kullanılacak uygun bir yöntemdir.
- » Sedan bütün portföyünü diğer metotların yanı sıra ilave ve onlara bir “şemsiye” olmak üzere bu metotla da koruyarak tüm branşlarda ödeyebileceği toplam hasar tazminatlarını bir noktada sınırlayabilir.
- » Stop Loss Reasüransı genellikle bu nedenlerden ötürü doğal afet içerikli branşlarda kullanılmaktadır.

KAYNAKLAR

- Acıman, H. (2005). Reasürans, Güneş Sigorta Yayınları, İstanbul
- Akat, İ. (1965). Türkiye’de Teknik ve Ekonomik yapısı ile Reasürans, Karınca Matbaası, İzmir
- Alanya, Ç. (2003). Reasürans Notları, İstanbul: Genel Sigorta Yayınları.
- Başkapan, N. (2024). Seçilmiş Ülkelerin Reasürans Uygulamaları İncelemesi: Türk Reasürans Piyasası Üzerine Bir Öneri, Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Bölükbaşı, A.G., Pamukçu, B. (2009). Sigortanın Temel Prensipleri, Türkmen Kitapevi, İstanbul
- Çıtak, O., S. (2015). Finansal Yenilik Olarak Türev Araçların Sigorta Sektöründe Katastrofik Risklerin Yönetiminde Kullanılması. Journal of Insurance Research/Sigorta Araştırmaları Dergisi, No: 11.
- Diñç, M.M. (2006). Sistematik Riskler ve Sistematik Risklerin Yönetimi için Reasürans Uygulamaları, Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Güneş, S. (1997), Sigorta Sektörü ve Türkiye Ekonomisinde Yeri, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir

- Koçak, H. (2022). Reasürans Sözleşmelerinde Kavram Sorunu ve Öneriler. Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi, 12(2), 1888-1915. <https://doi.org/10.32957/hacettepehdf.1174396>
- Özcan, H., Dinç, M. (2024). Türk Sigorta Sektöründe Reasüransın Rolü: Risk Transferi ve Kapasite Kullanımı, Yüzüncü Yılda Türk Sigorta Sektörü, TSB Yayınları, Nobel Yayıncılık, Ankara
- Özcan, H. (2024). Hasar ve Reasürans Yönetimi Ders Notları, Marmara Üniversitesi, Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü, Sigortacılık Bölümü, İstanbul
- Özcan, H., Yıldırım, F. (2021). Türk Sigorta Sektörünün 2010-2019 Dönemi Prim ve Reasürans İlişkisinin Zaman Serisi Yöntemi ile Analizi. Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi, 13(24), 1-16. <https://doi.org/10.38155/ksbd.778660>
- Özer, U. (2015). Reasürans, Risk Yönetimi ve Sigortacılık, 2.Baskı, Gazi Kitapevi, Ankara